
Document de ședință

B8-0300/2017

15.5.2017

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la tabăra de refugiați de la Dadaab
(2017/2687(RSP))

Elena Valenciano, Maria Arena
în numele Grupului S&D

Rezoluția Parlamentului European referitoare la tabăra de refugiați de la Dadaab (2017/2687(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere Declarația de la Nairobi a Autorității Interguvernamentale pentru Dezvoltare (IGAD) pentru Africa de Est din 25 martie 2017 privind soluții durabile pentru refugiații somalezi și reintegrarea persoanelor returnate în Somalia,
  - având în vedere Declarația de la New York pentru refugiați și migranți adoptată de ONU la 19 septembrie 2016,
  - având în vedere comunicatul comun din 25 iunie 2016 al Comisiei ministeriale tripartite pentru repatrierea voluntară a refugiaților somalezi din Kenya,
  - având în vedere concluziile summitului UE de la Valetta privind migrația, care s-a desfășurat în perioada 11-12 noiembrie 2015,
  - având în vedere declarația adoptată în cadrul conferinței ministeriale privind procesul de la Khartoum (Inițiativa privind ruta de migrație UE-Cornul Africii), la Roma, la 28 noiembrie 2014,
  - având în vedere Acordul tripartit privind repatrierea voluntară, semnat la 10 noiembrie 2013 de guvernele din Somalia și Kenya și de UNHCR,
  - având în vedere Fondul fiduciar de urgență pentru Africa al UE,
  - având în vedere Pactul mondial al ONU cu privire la repartizarea responsabilităților în cazul refugiaților,
  - având în vedere Programul indicativ național pentru Somalia și Africa de Est al celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED);
  - având în vedere finanțarea umanitară din partea Uniunii Europene ca răspuns pentru problema refugiaților din Kenya,
  - având în vedere articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât regiunea Cornului Africii, cu o populație de aproape 250 de milioane de locuitori aflată într-un proces de creștere rapidă, găzduiește cel mai mare număr de persoane strămutate în interiorul țării și de refugiați din Africa și din întreaga lume; întrucât această regiune se confruntă cu provocări legate de o migrație neregulamentară, strămutări forțate, trafic de ființe umane, introducerea ilegală de persoane, terorism și conflicte violente;
- B. întrucât la baza acestor provocări stau numeroși factori care variază în funcție de contextele locale, dar care pornesc în general de la o lipsă de oportunități socioeconomice, sărăcie, instabilitate și schimbări climatice;

- C. întrucât complexul pentru refugiați de la Dadaab a fost înființat în 1991 ca soluție temporară pentru persoanele care caută adăpost și fug din calea persecuției, a violenței și a instabilității din regiunea Africii de Est, în special din calea războiului civil din Somalia; întrucât complexul este format în prezent din cinci tabere diferite care găzduiesc diferite popoare și acoperă o suprafață de 50 de kilometri pătrați, cele mai vechi și cel mai dens populate dintre tabere fiind Hagadera, Dagahaley și Ifo;
- D. întrucât, deși Dadaab a fost concepută pentru a găzdui aproximativ 90 000 de persoane, conform estimărilor ONU, complexul are în prezent o populație de aproximativ 260 000 de locuitori, dintre care 95 % provin din Somalia, iar 60 % au sub 18 ani; întrucât, în mai 2016, Kenya a desființat departamentul său de afaceri privind refugiații, care era responsabil pentru înregistrare, motiv pentru care zeci de mii de persoane nu au fost înregistrate, numărul acestora putând crește în continuare;
- E. întrucât refugiații din tabără sunt expuși riscului de violență, iar femeile și copiii sunt deosebit de vulnerabili;
- F. întrucât, de peste douăzeci de ani, Somalia este afectată de o gravă instabilitate și de lipsa unor structuri statale, al căror impact a fost agravat de dezastrele naturale recurente legate de schimbările climatice; întrucât aceste chestiuni reprezintă o provocare pentru rezistența și capacitatea celor mai vulnerabile comunități din Somalia de a face față situației și au devenit principalii factori care stau la baza strămutărilor din interiorul Somaliei și către țările vecine;
- G. întrucât, după trei decenii, situația refugiaților somalezi se numără printre cele mai îndelungate situații de acest tip din lume, având în vedere că aceștia sunt la a treia generație de refugiați născuți în exil; întrucât aproape un milion de somalezi sunt strămutați în regiune și alți 1,1 milioane sunt strămutați în interiorul Somaliei;
- H. întrucât, de cincisprezece ani, Somalia este una dintre cele cinci țări din care provin cei mai mulți refugiați la nivel mondial, în prezent fiind înregistrați 1,1 milioane de refugiați, dintre care peste 80 % sunt găzduiți în Cornul Africii și în regiunea Yemen; întrucât Kenya găzduiește în prezent aproximativ 500 000 de refugiați, numărul acestora crescând în continuare din cauza nivelului din ce în ce mai ridicat de insecuritate din această regiune, în special din Sudanul de Sud;
- I. întrucât, întreaga regiune est-africană se confruntă cu o secetă majoră, în anumite părți din Sudanul de Sud fiind declarată situația de foamete, care amenință până la un milion de persoane; întrucât a fost emisă o pre-alertă de foamete în Somalia, care se confruntă cu cea de a treia situație de foamete din ultimii 25 de ani, administrația publică raportând că 6,2 milioane de persoane au nevoie de ajutor alimentar de urgență; întrucât președintele Kenyei, Uhuru Kenyatta, a declarat starea de secetă a acestei țări dezastru natural, 2,7 milioane de persoane confruntându-se cu foametea acută; întrucât se preconizează că această situație se va deteriora probabil în toate cele trei țări;
- J. întrucât, potrivit Organizației Națiunilor Unite, seceta din Somalia a determinat noi strămutări interne, iar, din noiembrie 2016, peste 683 000 de persoane au fost forțate să-și părăsească locuințele; întrucât aproximativ 250 000 de persoane și-au pierdut viața în timpul ultimei perioade de foamete din 2011;

- K. întrucât, la 6 mai 2016, guvernul kenyan și-a anunțat decizia de a închide „cât mai repede posibil” tabăra de la Dadaab, exprimând preocupări legate de securitate și subliniind necesitatea de a pune capăt situație persistente a refugiaților din regiune; întrucât, cu toate acestea, la 30 noiembrie 2016, guvernul kenyan a anunțat că închiderea taberei de la Dadaab se va amâna cu șase luni, până în mai 2017; întrucât, în urma reuniunii la nivel înalt a IGAD din 25 martie 2017, toate eforturile se concentrează în prezent pe importanța găsirii unei soluții regionale durabile pentru refugiații somalezi;
- L. întrucât comunitatea internațională, inclusiv UE, și-a exprimat înțelegerea față de preocupările și motivele guvernului kenyan pentru închiderea taberei, dar a evidențiat, de asemenea, că returnările în Somalia trebuie să se desfășoare în conformitate cu standardele internaționale, în sensul că este necesar consimțământul voluntar și în cunoștință de cauză al persoanelor returnate și că acestea trebuie să aibă acces la informații obiective, neutre și pertinente, că returnările trebuie să se facă în siguranță, cu demnitate și într-un mod durabil și că persoanele returnate trebuie să fie conștiente de ceea ce se va întâmpla în cazul în care ar decide să nu accepte în mod voluntar să fie returnate;
- M. întrucât, la 9 februarie 2017, ca răspuns la o petiție formulată de două organizații de apărare a drepturilor omului din Kenya (Comisia națională pentru drepturile omului din Kenya și Kituo Cha Sheria), Înalta Curte a Kenyei a hotărât că ordinele guvernului kenyan de a închide tabăra de refugiați de la Dadaab sunt discriminatorii și echivalează cu o pedeapsă colectivă, fiind totodată excesive, arbitrare și disproporționate;
- N. întrucât dezbaterile privind închiderea taberei din Dadaab a adus în prim plan ritmul lent al punerii în aplicare a acordului tripartit, care a fost semnat de UNHCR și de guvernele din Kenya și din Somalia în 2013 și vizează facilitarea returnărilor voluntare ale somalezilor în zonele stabile din Somalia, aspect care a fost criticat în mod deschis de către guvernul kenyan și alte părți interesate;
- O. întrucât, de când UNHCR a început să sprijine returnările voluntare ale refugiaților somalezi în 2014, au fost repatriați aproximativ 65 000 de refugiați, dar obiectivul de a crește rata de returnări durabile va depinde de situația din Somalia;
- P. întrucât, la sfârșitul lunii august 2016, autoritățile somaleze din Jubaland au suspendat repatrierile în capitala regională Kismaayo din cauza unui flux crescut de refugiați; întrucât, potrivit UNHCR, aproape 70 % dintre persoanele returnate sunt copii;
- Q. întrucât închiderea taberelor de la Dadaab va avea repercusiuni în alte țări vecine, ca de exemplu Etiopia, care găzduiește în prezent aproximativ 245 000 de refugiați somalezi, ceea ce ar putea conduce la un nou flux de refugiați; întrucât această situație pune în evidență caracterul interconectat al chestiunilor referitoare la refugiați, gestionarea frontierelor și stabilitate și subliniază necesitatea unei cooperări regionale consolidate în vederea abordării acestora, mai ales având în vedere decizia de închidere a taberelor de la Dadaab;
- R. întrucât, pentru mulți refugiați, în special cei din zonele rurale, perspectiva de returnare este condiționată de capacitatea lor de a-și revendica terenurile într-o țară cu un sistem de proprietate funciară slab și în care evacuările forțate constituie o practică curentă;

- S. întrucât comunitatea-gazdă din regiunea mai extinsă a Dadaab a dat dovadă de mare umanitate, generozitate și toleranță, dată fiind prezența taberei, însă se confruntă cu enorme provocări economice, de dezvoltare și de mediu;
- T. întrucât natura îndelungată a situației din Dadaab și programul privind închiderea taberei au determinat donatorii să își îndrepte atenția spre alte conflicte și să reducă sumele cheltuite, ceea ce înseamnă că refugiații din tabără se confruntă cu o serie de provocări, inclusiv cu reducerea porțiilor de hrană și limitarea accesului la produse medicale, precum și cu provocări în materie de educație și competențe în materie de formare, în special pentru tineri;
- U. întrucât mai ales schimbările climatice au un efect devastator asupra stilului de viață pastoral, nomad, care asigură mijloacele de subsistență ale unui număr mare de oameni din această regiune, care se confruntă și cu riscuri din ce în ce mai mari determinate de secetă, boli, război și reducerea efectivelor de animale, printre alte probleme; întrucât această situație impune acordarea unei atenții deosebite comunității pastorale în cadrul oricărei soluții privind azilul adoptate la nivel regional;
- V. întrucât țările din regiune se confruntă în prezent cu cea mai gravă secetă din ultimii șaizeci de ani, care a dat naștere unei situații de criză alimentară în Etiopia, Kenya, Somalia și Yemen, care ar putea conduce la o stare de foamete la scară largă;
- W. întrucât UE a alocat 286 de milioane EUR prin intermediul Fondului european de dezvoltare (FED) pentru perioada 2014-2020, punând accentul pe implementarea „Pactului” și pe consolidarea statului și a păcii, securitatea alimentară, reziliență și, în special, pe educație; întrucât Fondul fiduciar de urgență al UE (EUTF) pentru Africa a fost semnat în cadrul summitului de la Valetta la 12 noiembrie 2015 și a fost conceput pentru a aborda cauzele profunde ale destabilizării, strămutării forțate și migrației neregulate prin promovarea rezilienței, a oportunităților economice, a oportunităților egale, a securității și a dezvoltării; întrucât UE răspunde la nevoile fundamentale și vitale ale refugiaților din taberele de refugiați din Kenya; întrucât, de asemenea, UE și-a luat angajamentul de a susține Misiunea Uniunii Africane în Somalia (AMISOM) prin Instrumentul financiar pentru pace în Africa, oferind fonduri semnificative pentru a asigura securitatea și a reduce pericolul pe care îl reprezintă Al-Shabaab și alte grupuri armate de opoziție;
- X. întrucât, în urma ordinului executiv din 27 ianuarie 2017 al președintelui SUA, Donald Trump, aproximativ 3 000 de refugiați care urmau să fie reînstați în SUA din Kenya în 2017, majoritatea din Dadaab, cea mai mare parte dintre aceștia fiind deja supuși controlului de securitate efectuat cu rigurozitate de funcționari ai SUA și ai ONU, după o așteptare de până la 10 ani pentru reînstalarea lor, au un viitor incert;
- Y. întrucât eforturile de relocare ale UE sunt limitate, în special în comparație cu țările din afara UE, precum Australia sau Canada, și, potrivit UNHCR, nu sunt nici pe departe suficiente pentru a asigura o distribuție echitabilă a refugiaților la nivel mondial;
- Z. întrucât planul de acțiune global de la Nairobi adoptat în cursul reuniunii la nivel înalt a IGAD din 25 martie 2017 a subliniat, în special, seceta și conflictele armate, ca motive pentru strămutarea cetățenilor din regiune;

- AA. Întrucât, ulterior trimiterii în Kenya a unei misiuni a UE de evaluare a alegerilor, s-a sugerat că ar fi utilă și eficientă trimiterea unei misiuni a UE de observare a alegerilor generale din august 2017,
1. salută Kenya și regiunea locală Dadaab pentru rolul pe care l-au avut în găzduirea unui număr fără precedent de refugiați pentru o perioadă de timp atât de lungă; subliniază că totuși situația actuală din regiune este nesustenabilă și necesită un răspuns coordonat și eficient din partea guvernelor din regiune și a comunității internaționale în ansamblu, inclusiv a UE, pentru a se găsi o soluție sustenabilă pentru problema legată de refugiații somalezi, în paralel cu eforturi pentru a spori securitatea și a crea dezvoltare socioeconomică pe termen lung în regiune;
  2. ia act de declarația de la Nairobi a IGAD privind soluții durabile pentru refugiații somalezi și reintegrarea persoanelor returnate în Somalia; salută angajamentul privind adoptarea unei abordări regionale globale, menținând totodată protecția și promovând autonomia în țările care acordă azil, demersuri care trebuie realizate cu sprijinul comunității internaționale și în conformitate cu repartizarea responsabilităților la nivel internațional, astfel cum se subliniază în Cadrul de răspuns cuprinzător în legătură cu problema refugiaților din Declarația de la New York;
  3. regretă rolul foarte minimalist al statelor membre ale UE în legătură cu eforturile de relocare a refugiaților din Dadaab și invită UE să se ridice la înălțimea responsabilităților sale în ceea ce privește asigurarea unei repartizări echitabile a sarcinilor;
  4. subliniază că, atâta vreme cât regiunea mai extinsă va continua să fie caracterizată de instabilitate și atât timp cât va exista un nou risc de foamete, refugiații nu se vor mai putea întoarce acasă, ceea ce înseamnă că UE va trebui, din păcate, să-și concentreze în continuare resursele pe eforturi umanitare imediate în această regiune, și nu pe abordarea pe deplin a chestiunii legate de dezvoltarea pe termen lung; solicită, prin urmare, UE să își dubleze din nou eforturile depuse pentru a-și asuma și a juca un rol de mediator în regiune pentru a soluționa problemele economice, politice, de mediu și de securitate subiacente, care reprezintă cauzele profunde ale sărăciei extreme, ale activității infracționale, ale radicalizării și ale terorismului și care, în cele din urmă, creează situația în care se află refugiații;
  5. subliniază că, în cele din urmă, va fi nevoie de un răspuns la nivel regional pentru a le asigura o protecție continuă celor 260 000 de refugiați somalezi; reamintește că reintegrarea sustenabilă a persoanelor returnate necesită o abordare holistică, bazată pe comunitate, în scopul de a îmbunătăți capacitatea de absorbție și accesul la servicii pentru persoanele returnate, persoanele strămutate intern și comunitățile locale din Somalia;
  6. salută adoptarea planului de acțiune mondial și regional de la Nairobi, care prevede o închidere treptată a taberelor pentru a le permite refugiaților să aibă acces la un loc de muncă și la servicii în țara lor gazdă și să poată circula liber; regretă, cu toate acestea, lipsa de acțiuni concrete privind Dadaab; sprijină crearea unui fond regional pentru donatori;
  7. consideră că, având în vedere situația actuală de insecuritate din Somalia și riscul ridicat

de foamete, returnările ar trebui să aibă în toate cazurile caracter voluntar; solicită o mai bună partajare a responsabilităților în ceea ce privește găzduirea refugiaților și stabilirea de metode suplimentare de a ajuta refugiații să aibă acces la țări terțe, inclusiv la UE;

8. reiterează că susține obiectivele Fondului fiduciar de urgență (EUTF) pentru Africa legate de combaterea cauzelor profunde ale migrației neregulate și ale strămutărilor de persoane în regiunea Africii de Est; solicită statelor membre să își respecte angajamentele pentru fond; solicită, cu toate acestea, Comisiei să își intensifice eforturile de consultare cu actorii din regiune, inclusiv populațiile locale, guvernele regionale și ONG-urile, în vederea acordării unei atenții deosebite problemelor și nevoilor identificate la nivel local, a susținerii unui climat favorabil și a creșterii capacității pentru a facilita întoarcerea refugiaților în țările lor de origine; subliniază că Dadaab a creat aproximativ 10 000 de locuri de muncă, care sunt în principal legate de activitățile umanitare;
9. subliniază rolul important al unei abordări centrate pe oameni și pe comunități în ceea ce privește folosirea resurselor EUTF pentru susținerea întoarcerilor de la Dadaab și introducerea unor măsuri în materie de dezvoltare și reziliență în această regiune; este ferm convins că EUTF ar trebui să se concentreze nu numai asupra dezvoltării economice, ci și asupra unor proiecte locale din regiune menite în mod special să îmbunătățească echitatea, calitatea și accesibilitatea universală a serviciilor de bază și a formării pentru dezvoltarea competențelor locale, precum și să răspundă nevoilor comunităților vulnerabile, inclusiv ale minorităților;
10. consideră că EUTF ar trebui să se concentreze mai mult pe susținerea dezvoltării durabile în regiune, prin creșterea oportunităților economice și de ocupare a forței de muncă, precum și a rezilienței; solicită ca aceste fonduri să fie folosite pentru a susține dezvoltarea durabilă și continuarea extinderii folosirii energiei solare ca sursă de energie, de exemplu, pentru pomparea apei, care s-a dovedit a fi un proiect de succes în anumite părți ale taberei de la Dadaab;
11. felicită autoritățile somaleze pentru progresele înregistrate în ultimele luni, inclusiv legate de organizarea alegerilor; subliniază, cu toate acestea, că situația în materie de securitate și condițiile socioeconomice din multe părți ale Somaliei pun în continuare probleme foarte mari pentru returnările la scară largă; invită, prin urmare, UE și statele sale membre să colaboreze cu autoritățile somaleze pentru a accelera eforturile de stabilizare a țării înainte de a începe repatrierile la scară largă;
12. invită UE și partenerii internaționali să își îndeplinească angajamentele față de Somalia, mai exact prin luarea unor măsuri de stabilire a securității alimentare, pentru a evita foametea iminentă, de creștere a securității, de soluționare a nemulțumirilor comunităților și de îmbunătățire a gestionării finanțelor publice, precum și prin aducerea unei contribuții la definitivarea revizuirii constituționale, cu scopul de a ajunge într-o situație de stabilitate îndelungată;
13. invită UE să se asigure că programele de transfer din această regiune au grijă în mod deosebit ca grupurile vulnerabile de persoane să fie transferate în mod responsabil în regiuni sigure și ca drepturile refugiaților să fie respectate; solicită UE și partenerilor internaționali să sprijine construirea de infrastructuri în întreaga țară astfel încât refugiații care se întorc să fie reintegrați în condiții de siguranță și permanent în

societatea somaleză, fără să fie amenințați de elemente teroriste precum Al Shabaab;

14. subliniază că trebuie gestionate mai bine frontierele dintre Somalia și țările învecinate, care sunt considerate câmp de acțiune pentru rețelele implicate în traficul de persoane și introducerea ilegală de migranți sau în traficul de arme, de droguri și de alte mărfuri ilegale, finanțând astfel activitățile infracționale și teroriste; se așteaptă ca misiunea UE de instruire din Somalia să colaboreze îndeaproape cu AMISOM și cu autoritățile somaleze pentru a face schimb de bune practici privind îmbunătățirea gestionării frontierelor cu scopul de a prinde traficanții și contrabandiștii;
15. recunoaște că nu poate exista dezvoltare fără îmbunătățirea securității în regiune; subliniază cu fermitate că fondurile provenite din FED și din sursele AOD trebuie însă alocate pentru dezvoltarea economică, umană și socială a țării-gazdă, acordându-se o atenție deosebită provocărilor de dezvoltare identificate în decizia Fondului fiduciar; condamnă orice utilizare a fondurilor FED și AOD pentru gestionarea și controlul migrației și pentru orice alte acțiuni care nu au obiective de dezvoltare;
16. subliniază că trebuie consolidată reziliența și susținută dezvoltarea comunităților-gazdă afectate din regiunea Dadaab din Kenya, evitând însă situația în care mijloacele de subzistență ar putea fi afectate negativ de reducerea treptată a serviciilor din Dadaab și a celor publice furnizate în acest oraș, precum și șocul economic pe care aceste demersuri le-ar putea provoca în rândul populației; subliniază că populația găzduită în Dadaab a adus mari prejudicii mediului din regiune, afectând accesul populației locale la resursele naturale; subliniază că această chestiune ar trebui să fie soluționată de către guvernul kenyan în colaborare cu programul indicativ național pentru Kenya al UE și se așteaptă ca guvernul kenyan și UE să recunoască nevoile specifice din această regiune fragilă;
17. ia cu mare îngrijorare act de efectele grave ale schimbărilor climatice asupra acestei regiuni, care amintesc UE, statelor sale membre și comunității internaționale în general că trebuie respectate clauzele Acordului de la Paris, subliniind, totodată, efectul direct pe care astfel de acțiuni îl au asupra războiului și a foametei în această regiune;
18. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și guvernului Kenyei, guvernatorului regiunii Garissa, președintelui parlamentului Kenyei, guvernului Somaliei, președintelui parlamentului Somaliei, IGAD, guvernelor statelor membre ale IGAD, Secretarului General al ONU și Înaltului Comisar al ONU pentru Refugiați.